

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 30 kwietnia 2025 r.

Poz. 2134

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-II.4131.2.126.2025 WOJEWODY PODKARPACKIEGO

z dnia 28 kwietnia 2025 r.

Na podstawie art. 85, 86 i 91 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 z późn. zm.), art. 50 ust. 6 i 6a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 z późn. zm.)

STWIERDZAM NIEWAŻNOŚĆ

-§5 ust.2 , §7 ust.2 w zakresie sformułowania „wykonania usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz” i §9 uchwały NR X/79/25 Rady Gminy w Laszkach z dnia 31 marca 2025r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze , z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi , oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, a także trybu ich pobierania oraz szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich, wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich oraz sposobu rozliczania ich wykonywania

Uzasadnienie

Rada Gminy w Laszkach podjęła uchwałę NR X/79/25 w dniu 31 marca 2025r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze , z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi , oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, a także trybu ich pobierania oraz szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich, wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich oraz sposobu rozliczania ich wykonywania.

Przeprowadzone przez organ nadzoru czynności nadzorcze pod względem legalności przedmiotowej uchwały wykazały, że wskazane w sentencji uchwały zapisy w sposób istotny naruszają obowiązujące w tym zakresie przepisy .

Ramy prawne, które legitymują organ uchwałodawczy do podjęcia niniejszej uchwały w tej materii zawarte są art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Stosownie do tego przepisu rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania. Zgodnie zaś z brzmieniem art.50 ust.6a ustawy o pomocy społecznej w przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 6, określa także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług.

Stanowienie aktów prawa miejscowego , a takim aktem jest badana uchwała wymaga wykonania dyspozycji ustawowej w całości, aby taki akt mógł zostać uznany za zgodny z prawem. Niewypełnienie w całości dyspozycji przepisu upoważniającego lub przekroczenie jego zakresu stanowi naruszenie art. 7 Konstytucji, zgodnie z którym organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa.

Jest to jedna z podstawowych zasad polskiego systemu prawnego. Oznacza ona, że organy władzy publicznej mogą działać tylko na podstawie prawnej, a normy prawne określają ich kompetencje, zadania i tryb postępowania, wyznaczając jednocześnie ramy ich działania.

Nie ulega wątpliwości, że organ administracji publicznej jakim jest rada gminy zobligowany jest do przestrzegania ściśle zakresu upoważnienia ustawowego do stanowienia przepisów prawa miejscowego, a zatem wszelkie jej działania muszą znaleźć oparcie w konkretnych regulacjach prawnych, przyznających jej określone kompetencje, których winna precyzyjnie wypełniać.

W §5 ust. 2 niniejszej uchwały Rada Gminy w Laszkach wskazała, że „Wymiar i zakres przyznawanych usług sąsiedzkich ustalany jest indywidualnie na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego i potrzeb osoby wymagającej opieki, (...)”.

W tym miejscu wymaga zaznaczenia, że rada gminy na gruncie art.50 ust.6 ustawy o pomocy społecznej nie jest upoważniona do określenia m.in. dokumentów na podstawie których zostaje przyznana usługa sąsiedzka. W tym przypadku rada gminy nie może zawęzać postępowania dowodowego, które leży w gestii organu wykonawczego gminy. W związku z powyższym zapis § 5 ust. 2 ww. uchwały, w którym Rada Gminy w Laszkach wskazała wprost, że wymiar i zakres przyznawanych usług sąsiedzkich ustalany jest indywidualnie na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego i potrzeb osoby wymagającej opieki, został podjęty z istotnym naruszeniem prawa.

W ocenie organu nadzoru również zapis §7 ust. 2 badanej uchwały, zgodnie z którym „Rozliczenie wykonania usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz usług sąsiedzkich następuje poprzez złożenie przez osobę świadczącą usługi odpowiedniej ewidencji, potwierdzającej wymiar godzin wykonanych usług”, stanowi przekroczenie przez Radę Gminy w Laszkach swoich kompetencji.

Należy podkreślić, że tylko w przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich rada gminy umocowana jest do określenia sposobu rozliczania wykonywania takich usług zgodnie z art.50 ust.6a ustawy o pomocy społecznej.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że ustalając sposób rozliczania należności za świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych, Rada Gminy w Laszkach przekroczyła swoje uprawnienia określone w art.50 ust.6 ustawy o pomocy społecznej.

Podobnie w §9 niniejszej uchwały, w którym Rada Gminy w Laszkach postanowiła, że „W przypadku osób korzystających z usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych lub usług sąsiedzkich w ramach projektów lub programów zasady dotyczące wymiaru i zakresu tych usług oraz ich odpłatności określają zapisy tych projektów lub programów”, przekroczyła swoje umocowanie ustawowe określone w art.50 ust.6 i 6a ustawy o pomocy społecznej.

Kompetencje rady gminy określone w art.50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej podlegają wykładni ścieśniającej, rada nie może zatem w drodze uchwały regulować innych kwestii niż wynikające z ustawowego upoważnienia. W orzecznictwie za przekroczenie granic tego upoważnienia uznano: ustalenie zakresu usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych (wyrok WSA we Wrocławiu z 9.10.2013 r., IV SA/Wr 302/13, LEX nr 1388144)

Mając na uwadze wyżej wskazane naruszenia, które organ nadzoru zakwalifikował jako istotne, stwierdzenie nieważności uchwały Rady Gminy w Laszkach Nr X/79/25 z dnia 31 marca 2025r. w części określonej w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie ul Kraszewskiego 4 A za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego w terminie 30 dnia od daty jego otrzymania.

z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

Magdalena Kryczka
Dyrektor Wydziału Prawnego i Nadzoru